

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ В УКРАЇНІ

У статті проаналізовано деякі аспекти впливу цифровізації на адміністрування податків і зборів в Україні. Підкреслено, що в Україні впроваджено чимало новацій, які відповідають вимогам сучасності. Водночас не всі із запропонованих нововведень є досконалими (з точки зору змісту та підходів до закріплення), що у подальшому може негативно відобразитися на правозастосуванні таких норм, а відтак й на поповненні доходних частин бюджетів тощо. Наголошено, що впровадження електронних сервісів у сфері оподаткування, а також підхід нормотворця до їх регулювання слід оцінити позитивно, оскільки у контексті цифровізації особливого значення набуває реалізація такого принципу, як спрощення процедури взаємодії платників податків та контролюючого органу та прискорення електронного документообігу між ними, оскільки, як вбачається, такий принцип є складовою принципу загального принципу податкового законодавства – рівномірність та зручність сплати.

Підкреслено, що незважаючи на позитивну оцінку регламентації механізму оподаткування суб'єктів ІТ індустрії, вважаємо, що правове регулювання такого режиму (в контексті оподаткування) потребує переосмислення й доопрацювання для його більш ефективної реалізації й реальної трансформації оподаткування сектору ІТ в Україні. Запропоновано виділити податковий режим Дія Сіті саме як спеціальний, закріпити всі елементи його правового механізму в окремому розділі ПК України. Констатовано, що для покращення реалізації податково-правових норм, які стосуються оподаткування електронних послуг, вважаємо за необхідне більш чітко визначити перелік таких послуг, що підлягають оподаткуванню, оскільки зараз такий перелік відкритий й може бути підданий занадто широкому тлумаченню.

Ключові слова: адміністрування податків та зборів, Дія Сіті, електронні сервіси, новації, цифровізація.

Постановка проблеми. Сучасне суспільство охоплено трендом цифровізації, що пронизує усі сфери його життєдіяльності. Передусім такі процеси торкнулися й економіки держави, а значить і оподаткування та адміністрування податків і зборів. Як слушно вказують науковці, ключові технології цифрової економіки сприяють цифровій трансформації бізнесу – перетворенню аналогових продуктів, бізнес-процесів і бізнес-моделей організацій на такі, в основі яких лежить ефективне використання цифрових технологій. Крім того, слід зазначити й те, що цифрова економіка формує нове, цифрове середовище бізнесу. Останнє включає всі цифрові ресурси бізнес-організацій, інтегровані в систему, взаємодію з іншими суб'єктами економічної діяльності всередині країни та за кордоном [1, с. 122–123].

Природньо, що у цифровій економіці базою для створення нових продуктів, цінностей, властивостей, унікальних систем і процесів визнаються цифрові технології. Зазначений тезис підтверджується положеннями, що знайшли своє відображення у Еконо-

мічній стратегії України 2030, зокрема, у п. 6.2 – Україна 2030Е – країна з розвинутою цифровою економікою: дані стають активом. Збирання, опис, зберігання та опрацювання даних дають змогу отримувати цінну інформацію для використання в ділових процесах, суспільному житті, роботі держави. Вміння працювати з даними та їх аналізувати — це можливість першим отримувати цінні ринкові «інсайти», тобто бути конкурентоздатнішим [2]. Цілком очевидно, що процеси впровадження новітніх технологій в контексті цифровізації економіки країни не оминули й сферу оподаткування й адміністрування податків і зборів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням новацій, пов'язаних з адмініструванням податків і зборів в умовах цифровізації займаються такі науковці, як: О. О. Дмитрик, Д. А. Кобильнік, А. С. Колісник, М. П. Кучерявенко, О. В. Макух, В. О. Рядінська, М.М. Чинчин та ін. Водночас чимало аспектів все ще залишаються не визначеними. Тож, **мета статті** полягає у розкритті певних аспектів

впливу цифровізації на адміністрування податків і зборів в нашій державі.

Виклад основного матеріалу. Вже доволі тривалий проміжок часу (йдеться про декілька років) законодавець активно змінює чинне податкове законодавство України з огляду на світові тенденції впровадження новітніх технологій. У цій публікації розглянемо декілька нововведень, які, на наше переконання, є актуальними, та які суттєво впливають на адміністрування податків і зборів. По-перше, акцентуємо увагу на створенні електронних сервісів. Зокрема, йдеться про «Електронний кабінет», який становить собою сукупність інформаційно-телекомунікаційних систем Державної податкової служби України, призначених для взаємодії між платниками податків та державними, у тому числі контролюючими, органами з питань реалізації прав та обов'язків, визначених Податковим кодексом України та іншими законами, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи, та нормативно-правовими актами, прийнятими на підставі та на виконання Податкового кодексу України та інших законів, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи [3, пп. 14.1.56² п. 14.1 ст. 14]. З наведеного ми бачимо, що першочерговим призначенням електронного кабінету є забезпечення взаємодії платника податків та контролюючих органів щодо виконання податкового обов'язку (у широкому розумінні).

У ст. 42¹ Податкового кодексу України (далі – ПК України) [3] закріплено принципи функціонування електронного кабінету. Так, до їх кола віднесено: прозорість, контрольованість, інтеграцію із системами, що використовуються платниками податків, своєчасність усунення технічних та/або методологічних помилок, автоматизованість, повноту функціоналу, спрощення процедури взаємодії платників податків та контролюючого органу та прискорення електронного документообігу між ними; здійснення автоматизованого внесення до журналу всіх дій (подій), що відбуваються в електронному кабінеті; заборони втручання, створення обмежень у функціонуванні та/або можливостей у використанні платниками податків електронного кабінету; пріоритетність документів, що надходять від державних, у тому числі контролюючих, органів.

В цілому такий підхід законодавця відповідає сучасним тенденціям розвитку відносин оподаткування, а також й інформаційних відносин, та є цілком доречними і обґрунтованими. Так, у контексті цифровізації особливого значення набуває реалізація такого принципу, як спрощення процедури взаємодії платників податків та контролюючого органу та прискорення електронного документообігу між ними, оскільки, він забезпечує реалізацію інших принципів,

стосовно усього податкового законодавства – рівності та зручності сплати.

Як приклад, можна навести законодавчі новації щодо подання звітності в електронній формі, одним із яких є впровадження сучасних підходів щодо трьохрівневого звітування платника податків, який здійснює контрольовані операції, введеного Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» [4]. Інший приклад – пропозиція законодавця запровадити сприятливі умови для реєстрації заінтересованими іноземцями та особами без громадянства, які набули статусу е-резидента, себе як фізичної особи-підприємця та ведення підприємницької діяльності без необхідності перебування в Україні, що презентована у законопроекті «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування підприємницької діяльності електронних резидентів» від 18.03.2021 р. № 5270 [5]. Зокрема, пропонується через відповідні цифрові сервіси запровадити можливість для е-резидента-підприємця сплачувати податки від своєї підприємницької діяльності в Україні, що позитивно впливатиме на інвестиційний клімат держави, активізацію та подальший розвиток національної економіки, збільшення валового внутрішнього продукту, а також надходжень до державного бюджету України.

Поряд із позитивною оцінкою вищеведеного законопроекту відзначимо й ті положення, які на наш погляд, є дискусійними або ж такими, що потребують доопрацювання. До числа останніх ми відносимо пропозицію встановити тимчасові особливості та правила оподаткування підприємницької діяльності електронних резидентів-підприємців. Окрім того, залишається невизначеним, як буде регламентовано оподаткування діяльності електронних резидентів-підприємців після спливу вказаного проектом темпорального строку. На нашу думку, з огляду на динаміку процесів цифровізації означені питання стають вкрай актуальними.

Звернемо увагу, що також запропоновано визначення категорій «Е-резидент» та «Е-резидент-підприємець». Так, електронний резидент (Е-резидент) – це іноземець або особа без громадянства, яка досягла вісімнадцятирічного віку, набула статусу електронного резидентства, отримала відповідні електронні довірчі послуги, у тому числі засіб кваліфікованого електронного підпису, та інформація про яку внесена до інформаційної системи «Е-резидент». Електронний резидент-підприємець (Е-резидент-підприємець) – це Е-резидент, який зареєстрований на підставі його заяви через систему

«Е-резидент» фізичною особою – підприємцем, та обрав виключно спрощену систему оподаткування, обліку та звітності і ставку єдиного податку, встановлену для третьої групи, яка не передбачає сплату податку на додану вартість. З наведеного ми бачимо, що окрім критеріїв, яким має відповідати особа / ФОП, законодавчо передбачено використання відповідної електронної системи – «Е-резидент». Показово, що така система виступає складовою частиною Єдиного державного веб-порталу електронних послуг «Портал Дія», яка здійснює збирання, накопичення, обробку, захист, облік інформації про Е-резидентів та забезпечує доступ до такої інформації таким Е-резидентам та державним органам в межах їх компетенції. При цьому порядок функціонування інформаційної системи «Е-резидент» має встановлюватися Кабінетом Міністрів України.

Також законопроектом передбачено, що Е-резиденту-підприємцю одночасно з реєстрацією його Е-резидентом-підприємцем в податковому органі створюється особистий електронний кабінет, через який відбувається взаємодія Е-резидента-підприємця з контролюючими органами. Як бачимо, законодавець пропонує об'єднати взаємодію таких електронних сервісів, як електронний кабінет платника податків та інформаційну систему «Е-резидент». У випадку якісного та надійного технічного забезпечення функціонування вказаних сервісів вищевказані нововведення сприятимуть ще більшій оптимізації адміністрування податків і зборів в сучасних умовах. Загалом пропозиції, передбачені проектом Закону України № 5270 вбачаються перспективними, але раз підкреслимо важливість встановлення адекватного темпорального проміжку їх дії.

По-друге, адміністрування податків і зборів набуває нового змісту за умов функціонування правового режиму Дія Сіті, адже очевидно, що впровадження іншого, тобто відмінного від загального, режиму оподаткування обумовлює, в тому числі й інші, відмінні від загальних, процедури адміністрування. Так, режим Дія Сіті було встановлено Законом України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» [6]. Для урегулювання питань оподаткування платників, які здійснюють свою діяльність в межах правового режиму Дія Сіті було прийнято Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» [7], наразі його положення вже знайшли відображення у Податковому кодексі України.

Водночас, чинному податковому законодавству не міститься дефініція податкового режиму Дія Сіті. На наш погляд, цей режим можна віднести до спеціальних, виходячи із визначення останнього, закріпле-

ного у ст. 11 Податкового кодексу України. До того ж, за текстом Податкового кодексу України окремі положення Дія Сіті розпорощено (приміром, визначення операцій резидентів Дія Сіті, бази оподаткування операцій резидента Дія Сіті податком на прибуток підприємств, бази оподаткування податком на доходи фізичних осіб та ін.) При цьому платники податку – резиденти Дія Сіті визначаються, як платники податку, які сплачують податок на прибуток підприємств на особливих умовах (далі за текстом ПК України - резидент Дія Сіті - платник податку на особливих умовах) [3, пп. 14.1.282¹ п. 14.1 ст. 14]. З урахуванням викладеного ми бачимо, що наразі законодавцем обрано підхід, за якого окремим категоріям платників податків надано відповідний особливий статус. Фактично йдеться про впровадження позитивної податкової дискримінації, за якої встановлюються особливі, специфічні умови як оподаткування для окремих категорій платників податків в умовах необхідності їх адаптації до пропонованих урядом змін. Така позиція є доволі поширеною в деяких зарубіжних країнах.

Говорячи про зміни, пов'язані з оподаткуванням резидентів та гіг-спеціалістів Дія Сіті, вважаємо такий підхід некоректним. Зрозуміло, що впровадження режиму Дія Сіті спрямовано на формування конкурентного податкового навантаження для ІТ галузі й трансформацію оподаткування діяльності таких суб'єктів, їх прибутку (доходу). Так, першочерговий акцент робиться на необхідності переходу спеціалістів ІТ індустрії зі спрощеної системи оподаткування до спеціального режиму оподаткування, яким буде враховано особливості взаємовідносин між суб'єктами, специфіку їх діяльності тощо.

Справа в тому, що спрощена система оподаткування забезпечила певний розвиток ІТ аутсорсингу, але не забезпечила розвиток ІТ напрямків, які передбачають використання штатних працівників, таких як створення програмного забезпечення з реєстрацією інтелектуальних прав власності в Україні. Однак наразі склалася ситуація, коли створена окрема каста платників на особливих умовах, що включені до загального механізму сплати на прибуток – це можна розглядати як прояв порушення принципу рівності платників податків й податкової дискримінації у негативному сенсі.

А. С. Колісник з цього приводу міркує так: «... одним зі шляхів вирішення цього питання може бути впровадження досвіду ЄС через закріплення механізмів у податковому законодавстві України, спрямованих на підвищення ефективності оподаткування при забезпеченні справедливості і єдиних фіскальних правил як для традиційного, так і для цифрового бізнесу, серед яких (як альтернативних варіантів регулювання) можна виділити: впровадження по-

датків з обороту цифрових компаній, оподаткування доходів від надання цифрових послуг, оподаткування транзакцій цифрового бізнесу [8, с. 73]. В цілому наведені міркування вбачаються аргументованими, вважаємо, що позитивний досвід інших держав з питання оподаткування суб'єктів ІТ індустрії може стати своєрідним базисом для розроблення комплексного підходу з урахуванням особливостей побудови податкової системи, регулюванням податкових правовідносин в Україні. На сучасному етапі регулювання ІТ індустрії вважаємо доцільним виділити податковий режим Дія Сіті саме як спеціальний, а також закріпити особливості процедур адміністрування податків за умов застосування цього режиму.

По-третє, як одну з новацій податкового законодавства слід зазначити оподаткування електронних послуг в Україні. Такі нововведення з'явилися з прийняттям Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо скасування оподаткування доходів, отриманих нерезидентами у вигляді виплати за виробництво та/або розповсюдження реклами, та удосконалення порядку оподаткування податком на додану вартість операцій з постачання нерезидентами електронних послуг фізичним особам» [9] (зараз ці положення містяться у ПК України).

Відповідно до п. 14.1.56⁵ п. 14.1 ст. 14 ПК України електронні послуги визначаються як послуги, що постачаються через мережу Інтернет, автоматизовано, за допомогою інформаційних технологій та переважно без втручання людини, у тому числі шляхом встановлення спеціального застосунку або додатка на смартфонах, планшетах, телевізійних приймачах чи інших цифрових пристроях. Показово, що чинним законодавством передбачено відкритий перелік електронних послуг, а також регламентовано, що до них не відноситься. Приміром, до таких послуг, зокрема, але не виключно, належать:

а) постачання електронних примірників, надання доступу до зображень, текстів та інформації, у тому числі, але не виключно, підписка на електронні газети, журнали, книги, надання доступу та/або завантаження фотографій, графічних зображень, відеоматеріалів;

б) надання доступу до баз даних, у тому числі користування пошуковими системами та службами каталогів у мережі Інтернет;

в) постачання електронних примірників (електронно-цифрової інформації) та/або надання доступу до аудіовізуальних творів, відео- та аудіотворів на замовлення, ігор, включаючи постачання послуг з участі в таких іграх, постачання послуг з доступу до телевізійних програм (каналів) чи їх пакетів, крім доступу до телевізійних програм одночасно з їх трансляванням через телевізійну мережу;

г) надання доступу до інформаційних, комерційних, розважальних електронних ресурсів та інших подібних ресурсів, зокрема, але не виключно, розміщених на платформах спільного доступу до інформації чи відеоматеріалів;

г) постачання послуг з дистанційного навчання в мережі Інтернет, проведення та надання якого не потребує участі людини, у тому числі шляхом надання доступу до віртуальних класів, освітніх ресурсів, у яких учні виконують завдання онлайн, а оцінки виставляються автоматично, без участі людини (або з мінімальною її участю);

д) постачання програмного забезпечення та оновлень до нього, у тому числі електронних примірників, надання доступу до них, а також дистанційне обслуговування програмного забезпечення та електронного обладнання та ін. [3]. На нашу думку, наявність переліку електронних послуг, які підлягають оподаткуванню, слід оцінити позитивно. У той же час, як ми позначили вище, такий перелік є відкритим. У зв'язку із цим у процесі правозастосування положень щодо оподаткування електронних послуг можуть виникати складнощі через широке тлумачення видів електронних послуг. Наприклад, такі компанії як Amazon та eBay фактично не надають електронних послуг, проте їх основною діяльністю є продаж товарів та послуг через мережу Інтернет. Через недостатню визначеність положень закону такі компанії можуть підпасти під його дію.

Згідно з приписами ПК України надання таких послуг обкладається податком на додану вартість. Так, платниками податку в цій ситуації виступають особи-нерезиденти, які не мають постійного представництва та постачають на митній території України фізичним особам, у тому числі фізичним особам – підприємцям, не зареєстрованим як платники податку на додану вартість, електронні послуги, у тому числі шляхом надання доступу до електронних послуг через електронний інтерфейс, надання технічних, організаційних, інформаційних та інших можливостей, які здійснюються з використанням інформаційних технологій і систем, для встановлення контактів та укладення угод між продавцями і покупцями та/або постачають такі електронні послуги за посередницькими договорами від власного імені, але за дорученням надавача електронних послуг. Ставка оподаткування становить 20 відсотків бази оподаткування та додається до вартості електронних послуг, крім операцій, звільнених від оподаткування податком на додану вартість. За такого підходу доцільно акцентувати увагу на тому, що сплата податку на додану вартість за електронні послуги фактично призведе до підвищення їх вартості для користувачів.

Окремо регламентовано порядок оподаткування електронних послуг, що постачаються нерезидентами фізичним особам, місце постачання яких розташоване на митній території України (ст. 208¹ ПК України). Крім цього у п. 79 підр. 2 розд. XX ПК України закріплено обов'язок особи-нерезидента, у якої загальна сума від здійснення операцій з постачання фізичним особам, у тому числі фізичним особам - підприємцям, не зареєстрованим як платники податку на додану вартість, електронних послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України, за 2021 календарний рік сукупно перевищує суму, встановлену п. 208^{1.2} статті 208¹ ПК України, до 31 березня 2022 року включно подати до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, в електронній формі через спеціальне порталне рішення для користувачів нерезидентів, які надають електронні послуги шляхом електронної ідентифікації, заяву про реєстрацію особи-нерезидента як платника податку на додану вартість. Таким чином, оподаткування електронних послуг в Україні оцінюємо як такий, що відповідає загальносвітовим трендам регулювання оподаткування технологічного бізнесу.

Висновки. На підставі проведеного аналізу правового регулювання оподаткування в умовах цифровізації зазначимо, що в Україні впроваджено чимало новацій, які відповідають вимогам сучасності. Водночас не всі із запропонованих нововведень є досконалими (з точки зору змісту та підходів до закріплення), що у подальшому може негативно відобразитися на правозастосуванні таких норм, а відтак й на поповненні дохідних частин бюджетів тощо. В межах цієї публікації ми зосередили увагу на розгляді декількох блоків:

а) електронні сервіси (електронний кабінет платника податків, подання звітності виключно в електронній формі платниками податків, які здійснюють контрольовані операції (в контексті трансфертного ціноутворення), інформаційна система «Е-резидент» – у разі прийняття законопроекту № 5270). В цілому підхід нормотворця до їх регулювання слід оцінити позитивно, оскільки у контексті цифровізації особливого значення набуває реалізація такого принципу, як спрощення процедури взаємодії платників податків та контролюючого органу та прискорення електронного документообігу між ними, оскільки, як вбачається, такий принцип є складовою принципу загального принципу податкового законодавства – рівномірність та зручність сплати;

б) режим Дія Сіті. Незважаючи на позитивну оцінку регламентації механізму оподаткування суб'єктів ІТ індустрії, вважаємо, що правове регулювання такого режиму (в контексті оподаткування) потребує переосмислення й доопрацювання для його більш ефективної реалізації й реальної трансформації оподаткування сектору ІТ в Україні. Запропоновано виділити податковий режим Дія Сіті саме як спеціальний, закріпити всі елементи його правового механізму в окремому розділі ПК України.

в) оподаткування електронних послуг. В цілому законодавчі підходи до регламентації оподаткування електронних послуг в Україні вбачаємо цілком прийнятними та аргументованими. Однак для покращення реалізації відповідних податково-правових норм вважаємо за необхідне більш чітко визначити перелік електронних послуг, що підлягають оподаткуванню, оскільки зараз такий перелік відкритий й може бути підданий занадто широкому тлумаченню.

ЛІТЕРАТУРА

1. Єфремова К. В., Шматков Д. І., Кохан В. П. Базові аспекти цифровізації та їх правове забезпечення: монографія / за ред. К. В. Єфремової. Харків: НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2021. 180 с.
2. Україна 2030Е — країна з розвинутою цифровою економікою. Український інститут майбутнього. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
4. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві: Закон України від 16.01.2020 р. № 466-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466-20#Text>.
5. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування підприємницької діяльності електронних резидентів: проект Закону України від 18.03.2021 р. № 5270 URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71471.
6. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні: Закон України від 15.07.2021 р. № 1667-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text>.
7. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні: Закон України від 14.12.2021 р. № 1946-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1946-20#Text>.

8. Колісник А. С. Оподаткування в умовах цифровізації економіки: до питання правового регулювання. *Актуальні проблеми господарської діяльності в умовах розбудови економіки Індустрії 4.0* : зб. наук. пр. НДІ ПЗІР НАПрН України № 4 за матеріалами круглого столу (м. Харків, 21 трав. 2021 р.) / за ред. О. О. Дмитрик, К. О. Токаревої. Харків: НДІ ПЗІР НАПрН України, 2021. С. 68–75.
9. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо скасування оподаткування доходів, отриманих нерезидентами у вигляді виплати за виробництво та/або розповсюдження реклами, та удосконалення порядку оподаткування податком на додану вартість операцій з постачання нерезидентами електронних послуг фізичним особам: Закон України від 03.06.2021 р. № 1525-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1525-20#Text>.

REFERENCES

1. Yefremova, K. V., Shmatkov, D. I. & Kokhan, V. P. (2021). *Basic aspects of digitalization and their legal support* (K. V. Yefremova, ed.). Kharkiv: NDI prav. zabezp. innovats. rozvytku NAPrN Ukrainy, [in Ukrainian].
2. Ukraine 2030e is a country with a developed digital economy. Ukrainian Institute of the Future. Retrieved from <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html> [in Ukrainian].
3. Tax Code of Ukraine, №2755-IV (2010, December 2). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> [in Ukrainian].
4. Law of Ukraine on Amendments to the Tax Code of Ukraine on Improving the Administration of Taxes, Elimination of Technical and Logical Inconsistencies in tax Legislation, № 466-IX (2020, January 16). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466-20#Text> [in Ukrainian].
5. Project of the Law of Ukraine on Amendments to the Tax Code of Ukraine and Some Other Legislative Acts of Ukraine on the Peculiarities of Taxation of Entrepreneurial Activity of Electronic Residents, №5270 (2021, March 18). Retrieved from http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71471 [in Ukrainian].
6. Law of Ukraine on Stimulating the Development of Digital Economy in Ukraine, № 1667-IX (2021, July 15). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text> [in Ukrainian].
7. Law of Ukraine on Amendments to the Tax Code of Ukraine and Other Laws of Ukraine on Stimulating the Development of Digital Economy in Ukraine, №1946-IX (2021, December 14). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1946-20#Text> [in Ukrainian].
8. Kolisnyk, A. S. (2021). Taxation in the conditions of digitalization of the economy: to the issue of legal regulation. *Actual problems of economic activity in the conditions of development of industry economy 4.0: zb. nauk. pr. NDI PZIR NAPrN Ukrainy № 4 za materialamy kruhloho stolu* (O. O. Dmytryk, K. O. Tokarieva, eds.). (pp. 65–75). Kharkiv: NDI PZIR NAPrN Ukrainy [in Ukrainian].
9. Law of Ukraine on Amendments to the Tax Code of Ukraine on the Cancellation of Taxation of Income Received by Non-residents in the Form of Payment for Production and/or Distribution, № 1525-IX (2021, June 3). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1525-20#Text> [in Ukrainian].

CHUDAK OLESYA

Postgraduate student at the Department of Constitutional, Administrative and Financial Law of Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law

THE INFLUENCE OF DIGITALIZATION ON THE ADMINISTRATION OF TAXES AND CHARGES IN UKRAINE

Problem setting. Modern society is gripped by the trend of digitalization, which permeates all spheres of its life. First of all, such processes affected the state's economy, and hence the taxation and administration of taxes and fees. According to scientists, the key technologies of the digital economy contribute to the digital transformation of business – the transformation of analog products, business processes and business models of organizations into those based on the effective use of digital technologies. In addition, it should be noted that the digital economy is shaping a new, digital business environment and includes all digital resources of business organizations integrated into the system, interaction with other economic entities within the country and abroad [1, p. 122–123].

In the digital economy, digital technologies are recognized as the basis for the creation of new products, values, properties, unique systems and processes. This thesis is confirmed by the provisions reflected in the Economic Strategy of Ukraine 2030, in particular, in paragraph 6.2 - Ukraine 2030E - a country with a developed digital economy: data becomes an asset. Data collection, description, storage and processing allow to obtain valuable information for use in business processes, public life, the work of the state. The ability to work with data and analyze it is an opportunity to be the first to obtain valuable market “insights”, to be more competitive [9]. It is obvious that the processes of introduction of new technologies in the context of digitalization of the country’s economy have not escaped the sphere of taxation and administration of taxes and fees.

Target of research. The purpose of the article is to reveal certain aspects of the impact of digitalization on the administration of taxes and fees in our country.

Analysis of recent researches and publications. Researchers such as O. Dmytryk, D. Kobylnik, A. Kolisnyk, M. Kucheryavenko, and O. Makukh, V. Ryadinska, M. Chinchin and etc. are engaged in the study of innovations related to the administration of taxes and fees in the conditions of digitalization. At the same time, many aspects still remain unclear.

Article’s main body. It is emphasized that the introduction of electronic services in the field of taxation, as well as the approach of the legislator to their regulation should be positively assessed, because in the context of digitalization the implementation of such principles as simplifying the procedure of interaction between taxpayers and the supervisory authority. as can be seen, this principle is part of the principle of the general principle of tax law - uniformity and ease of payment.

In general, the legislative approaches to the regulation of electronic services taxation in Ukraine as quite acceptable and well-founded. However, in order to improve the implementation of the relevant tax legislation, we consider it necessary to define more clearly the list of electronic services subject to taxation, as such a list is currently open and may be subject to too broad an interpretation.

Conclusions and prospects for the development. The article analyzes some aspects of the impact of digitalization on the administration of taxes and fees in Ukraine. It is emphasized that many innovations that meet modern requirements have been introduced in Ukraine. At the same time, not all of the proposed innovations are perfect (in terms of content and approaches to consolidation), which in the future may negatively affect the enforcement of such rules, and thus the replenishment of revenue budgets and more.

Key words: administration of taxes and fees, Diya City, electronic services, innovations, digitalization.

За ДСТУ 8302:2015 цю статтю слід цитувати:

Чудак О. М. Вплив цифровізації на адміністрування податків і зборів в Україні. *Право та інновації*. 2022. № 2 (38). С. 71–77.